

**"2006 AVRUPA DİL ÖDÜLÜ" Sertifika Töreni ve
"AVRUPA BİRLİĞİ BAĞLAMINDA
YABANCI DİL EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ" Paneli
(19 Aralık 2006)**

• *panel konuşma özetleri*

• *proje özetleri*

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

www.ua.gov.tr/ado

Amacı, dil eğitim ve öğretimi alanında yenilik getiren ve uygulamada başarılı sonuçları görülen yaklaşımları, yöntemleri, teknikleri teşvik etmek ve Avrupa genelinde yaygınlaştırmak olan avrupa dil ödülü faaliyeti, Avrupa Komisyonu tarafından koordine edilmektedir.

AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı olarak, ülkemizde Avrupa Dil Ödülü faaliyetinin ilkini gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Bu ödül için çıkmış olduğumuz teklif çağrısına, Merkez Başkanlığımızca yürütülmekte olan diğer faaliyetlerde olduğu gibi, eğitim kuruluşlarımız tarafından yoğun bir ilgi gösterilmiş ve bu çerçevede 54 başvuru yapılmış olması bizleri memnun etmiştir. Memnuniyet duyduğumuz bir başka nokta da, ödül için ulusal önceliklerimizden biri olan “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretilmesi” konusunda sunulan projelerin sayısının çokluğudur.

Yapılan tüm başvuruların kendi alanlarında önemli bir eksikliği giderdiği bir gerçektir. Ancak, her biri bu alanda uzman olan ulusal jüri üyelerimiz tarafından gerek dosya üzerinden gerekse yerinde inceleme yoluyla yapılan itinalı değerlendirmelerde ödül almaya layık görülen 6 başvurunun, teklif çağrımızda belirtilen şartları, özellikle de özgün ve yaratıcı olma koşulunu daha çok taşıdığı görülmüştür. Ödül alan kurumlarımızı kutlarken, kendilerine verdiğimiz sertifika ve plaketterden oluşan küçük teşvikin, ülkemizde yabancı dil öğrenimine olumlu yönde katkısı olacağına inanıyorum. Son olarak, 2006 yılında ödül alamayan kurumlarımızdan önümüzdeki yıllarda yeni başvurular beklediğimizi de ifade etmek istiyorum.

Dr. Fatih HASDEMİR
Başkan

Avrupa Dil Ödülü (ADÖ)

1999 yılından bu yana Avrupa'da yeni, yaratıcı ve başarılı dil öğretme ve öğrenme uygulamalarına verilen Avrupa Dil Ödülü'nün (European Language Label Award) amacı, dil eğitim ve öğretimi alanındaki en yeni ve uygulamada başarısı en yüksek yaklaşımları, yöntemleri, teknikleri teşvik etmek ve Avrupa genelinde yaygınlaştırmaktır. Ülkemizde ADÖ etkinliği Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Avrupa Dil Ödülü, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına katılan ülkelerde ulusal düzeyde yılda bir kez verilmektedir. Öğrencilerin yaş aralıkları ve ilgili kuruluşların türleri ve kategorileri ne olursa olsun, her türlü dil öğretimi ve öğrenimi girişimi kabul edilmektedir. Bu faaliyette önemli olan nokta, bir projenin veya uygulamanın mevcut imkanlardan en iyi şekilde yararlanıyor olmasıdır.

Avrupa Dil Ödülü, Avrupa Komisyonu tarafından koordine edilmekte olup, Avrupa Birliği'ne Üye ülkelerde, EFTA ülkelerinde (İzlanda ve Norveç ve Lihtenştayn) ve Aday Ülkelerde (Türkiye) ülke merkezli olarak yürütülmekte olan bir faaliyettir. Yapılan başvurular sonucu hangi uygulamalara Dil Ödülü verileceğine Avrupa Dil Ödülü Ulusal Jürileri karar verir. Jüriler kararlarını, bir kısmı Avrupa düzeyinde mutabakata varılan ve tüm katılımcı ülkelerde uygulanacak olan bazı kriterlere uygun olarak verirler. Diğer kriterler ise ulusal düzeyde belirlenir ve ilgili ülkeye özgüdür. Ulusal Jüri'nin verdiği karar Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Yönlendirme ve İzleme Komitesi kararıyla kesinleşir ve yürürlüğe girer.

Bu ödüle eğitim öğretim sisteminin dil ile ilgili her kategorisinden kurum/kuruluşlar başvuru yapabilirler. Başarılı proje sahibi kuruluşlara, Merkez Başkanlığı'nın bağlı olduğu Bakan ile AB Komisyonu'nun Eğitim ve Kültürden sorumlu Üyesi tarafından imzalanmış bir belge verilir. Ayrıca, AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığınca düzenlenen bir plaket verilir. Bu Ödülü alan kurumlar, "Avrupa Dil Ödülü" logosunu kullanabilirler. Bu Ödül, kazanan kurum ve kuruluşlara Avrupa boyutunda prestij sağlamaktadır.

Merkez Başkanlığımızca Yürütülen 2006 Avrupa Dil Ödülü Faaliyeti kapsamında 15 Eylül 2006 son başvuru tarihine kadar 54 başvuru yapılmış, bunlardan 1'i şekil şartlarını taşımadığı için elenmiş, diğer 53 başvuru ise Avrupa Dil Ödülü Ulusal Jürisi tarafından dosya üzerinden değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmenin ardından 14 adet başvuru yerinde değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bu sürecin sonucunda Ulusal Jüri'nin "2006 Avrupa Dil Ödülü" için önerdiği 6 başvuru, Yönlendirme ve İzleme Komitesi'nin 7 Aralık 2006 tarihli toplantısında ödül almaya hak kazanan başvurular olarak karara bağlanmıştır. Buna göre, aşağıdaki kurum ve kuruluşlar 2006 Avrupa Dil Ödülü'ne layık görülmüşlerdir:

Proje Sahibi Kuruluş	Proje Adı	İl
Ankara Üniversitesi (TÖMER)	Uzaktan Türkçe Sınavı (UTS)	ANKARA
Özel Atayurt Lisesi	Yaratıcı Ol, Başarılı Ol, Fark Yarat	ESKİŞEHİR
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	Kubaşık Öğrenme Yaklaşımı ile Öğretim Biçiminizi Bireyselleştirme	ANKARA
Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu	Türkçeyi Türkiye'de Yaşayarak Öğrenmenin Unutulmaz bir Deneyime Dönüştürülmesi	İSTANBUL
Özel Yüce Okulları	Yabancı Dil Öğretmenlerinin Hizmet Öncesi ve Hizmet İçi Eğitimleri	ANKARA
Afyon Kocatepe Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu	Ev Hanımları Dil Öğreniyor	AFYON

"Uzaktan Türkçe Sınavı – UTS" Ankara Üniversitesi (TÖMER)

"Uzaktan Türkçe Sınavı" projesi, Türkçe öğrenen veya öğrenmekte olan yabancıların Türkçe dil yeterliliğini ölçmek için internet üzerinden uygulanacak olan, bilgisayar tabanlı sınav aracı geliştirme projesidir. Bu proje ile geliştirilecek olan sınav aracı, Türkiye'de ve yurtdışındaki temsilciliklerde, hakem gözetiminde Türkiye'deki merkezin yönetiminde uygulanacak ve adayların dil becerileri 6 farklı düzlemde (dinleme, okuma, dilbilgisi, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım ve yazılı anlatım) ölçülecektir. Proje, adayların internet üzerinden deneme sınavları almalarına olanak sağlamak üzere bireysel erişime de açık olacaktır. UTS, Türkiye'de ve yurtdışında, Türkçe öğrenmiş veya öğrenmekte olan yabancıların dil yeterliliklerini, internet üzerinden ölçmeyi, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil düzeyleri konusunda kendilerini deneme testleri yoluyla sınamalarını sağlamayı, öğrencilere sınavdaki başarılarına göre, A.Ü. TÖMER'de uygulanan kur sistemi çerçevesinde uluslar arası kurumlarca da tanınan sertifika ya da diploma vermeyi, deneme sınavları sonrasında, öğrencilere Türkçe öğrenim süreçleri ile ilgili, özellikle farklı beceri düzeylerindeki eksiklikleri konusunda ayrıntılı raporlar sunarak onları yönlendirmeyi hedefleyen bir projedir. OBM (Ortak Başvuru Metni), Avrupa Konseyi'nce eşi görülmemiş bir yaygın katılım ile Avrupa'nın önde gelen araştırmacılarına hazırlanmış bir dil öğretim kılavuzudur. Bu kılavuz dil öğretiminde hedeflenen alt yeterlilikleri 6 ayrı (A1, A2, B1, B2, C1, C2) düzeyde ayrıntılı biçimde tanımlamaktadır. UTS'nin ölçeceği beceriler de bu kılavuzun tanımlarına uygun içerik ve düzeydedir. OBM, aynı zamanda, dil öğretiminde kullanılacak materyalleri, metinleri, olası bütün türleri, formatları ve temaları da tanımlamıştır. UTS'de kullanılan soru kökleri de OBM'nin önerdiği tür, format ve temalarda olan metinlere ve görsellere dayanmaktadır. Bununla birlikte UTS, sınava katılan öğrencilerin konuşma becerilerini, ses kaydı yaparak ölçmek ve karşılıklı konuşma sınavı araçlarıyla öğrencinin anlık diyaloglar oluşturmasını sağlamak gibi, mevcut benzeri sınavlarda bulunmayan ve bu alanda yeni sayılacak bazı özellikleri de içermektedir. UTS sınav içeriğinde, A.Ü.TÖMER'de bugüne değin uygulanan sertifika ve diploma sınavlarıyla birlikte, başta İngilizce olmak üzere çeşitli dillere ilişkin yeterliliklerin ölçüldüğü bilgisayar tabanlı sınav içerikleri incelenmiş, edinilen bulgular doğrultusunda, OBM ölçütlerine de bağlı kalınarak, özgün bir sınav içeriği geliştirilmiştir. Sınav uygulama aracının oluşturulmasında geliştirme platformu olarak Microsoft.Net Framework, yazılım olarak C#Asp.Net, Flash ve Javascript, veritabanı yönetimi için Microsoft SQL Server, veri iletişimleri için XML ve raporlama için Crystal Report kullanılmaktadır.

UTS, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında, farklı beceri düzeylerindeki yeterlilikleri ölçen, bilgisayar tabanlı ilk sınav uygulaması olacaktır. Bu, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ve bu alanla ilgili ölçme değerlendirme çalışmaları konusunda önemli bir yeniliktir. Dünyada Ankara Üniversitesi TÖMER dışında, yabancılar için Türkçe sınavı uygulayan, sınav başarılarını sertifikalandıran ve uluslar arası tanınırlığı olan sınav aracına sahip herhangi bir kurum bulunmamaktadır. Yabancılar için Türkçenin uzaktan alınabilecek bir sınavla ölçülmesi ve sertifikalandırılmasının, başta yabancı dil olarak Türkçe öğretimini teşvik edici etkisi olacağı gibi, Türkiye'nin resmi dilini ikinci dil olarak ölçen bir kuruma ve araca sahip olması da bu alanda ülkeye büyük bir saygınlık kazandıracaktır.

"Yaratıcı Ol, Başarılı Ol, Fark Yarat" Eskişehir Özel Atayurt Lisesi

Bu projenin amacı öğrencilerin okullarında öğrendikleri İngilizce bilgilerini arttırmak, onlara ortak ülkenin anadiline (Türkçe – Litvanca) ait temel kavram ve yapıları öğretmek, dil öğretiminde dramayı kullanmak, yabancı dil öğretiminde motivasyonu arttırmak, bir tiyatro eserini İngilizce-Türkçe/Litvanca dillerinde sahneye koymak, Litvanya –Türkiye arasında sınıf değişimini sağlayarak farklı bir kültürü tanıtmak, yabancılara karşı hoşgörüyü arttırmak, toplum karşısında öğrenilen yabancı dilleri kullanmada özgüven geliştirmek, bilgi teknolojilerini kullanma becerisini arttırmak, grupta çalışma becerisini ve sorumluluk duygusunu geliştirmektir.

Projenin uygulama aşamasında, Power Point ve Multi-media araçları kullanılarak karşılıklı Türkçe/Litvanca öğrenme çalışmaları yapıldı, amaca uygun bir tiyatro eseri seçildi (My Fair Lady-Pygmalion, Bernard Shaw) ve okul müfredatı ile entegre edilmiştir. Programlı ders içi ve dışı prova çalışmaları yapıldı. Öğrenciler hedef dili ve İngilizce bilgilerini kullanarak İnternet aracılığıyla birbirleriyle iletişim kurdular, koreografi ve kostüm tasarımları, ekip çalışmaları, kamera ve fotoğraf çekimleri yaptılar. İngilizce oynadıkları tiyatro eserinin bir bölümünü hedef dile çevirerek Türkçe ve Litvanca olarak sahnelenmiştir. Ayrıca, üç dilde (Türkçe-Litvanca-İngilizce) elektronik sözlük çalışması yapılmıştır. Türkiye'nin, İstanbul'un, Ankara'nın, Eskişehir'in ve Atayurt Okullarının tanıtımı İngilizce, Türkçe ve Litvanca dillerinde Power Point sunumu olarak hazırlanıp okul WEB sitesine konulmuştur.

"Kubaşık Öğrenme Yaklaşımı ile Öğretim Biçiminizi Bireyselleştirme" TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Yabancı Dili Öğretimi alanında son dönemdeki gelişmeler ve artan önem doğrultusunda, hizmet-içi eğitim TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü'nünce önem verilen konulardan biridir. Yabancı Diller Bölümü'nde kurumsallaşmış bir hizmet-içi eğitim birimi olmamasına rağmen öğretmen yetiştirme çeşitli etkinliklerle devam etmektedir. Bu proje mesleki gelişimi teşvik etmek ve öğretmen özerkliğini desteklemek amacıyla hazırlanmış olan bir projedir. Yabancı Diller Bölümü'ndeki okutmanların tutum ve beklentilerini ortaya çıkaran bir ihtiyaç analizi ve grup çalışması sonucunda kubaşık öğrenme yaklaşımını temel alarak hazırlanan sunuşları içermektedir. Çalıştaylar 2 ay süren bir hazırlık aşamasından sonra düzenlenmiştir. Bu çalışmalar ders planları ve Çoklu Zeka, Yaratıcı Düşünme, Etkin Öğrenme, NLP, Kubaşık Öğrenme ve Yapılandırmacılık gibi yaklaşımlar göz önüne alarak dört dil becerisini geliştirmeyi hedefleyen etkinliklerden oluşmaktadır. Proje, çalıştayların aşamalarını, sonuçlarını ve ilgili çalışmalarını içermektedir. Bunun yanısıra, bu proje okutmanların aynı anda hem formatör hem de stajyer olmalarını sağlayarak öğretmen özerkliğini arttırmıştır. Düzenli dönütler ve sunuşlardan sonra alınan veriler projenin mesleki gelişim ve organizasyon kültürü adına etkili sonuçlar ortaya koyduğunu göstermektedir.

"Türkçe'yi Türkiye'de Yaşayarak Öğrenmenin Unutulmaz Bir Deneşime Dönüştürülmesi" Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu

Bu projede, 100 saatlik bir programla Türkiye'de yaşamaya yeni başlayan öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik Türkçe öğretmek ve program kapsamında çeşitli ülkelerden gelen yabancı Erasmus öğrencileri ile Türk öğrenciler ve öğretmenler arasında kültürel alışveriş sağlamak amaçlanmıştır. Bunu yaparken kullanılan yöntem, öncelikle iletişimsel ve interaktif yöntemdir. Öğrencilere gerek duyacakları Türkçe yapılar ve kelimeler öğretilmiş, daha sonra Türk refakatçi öğrenciler ve öğretmenler eşliğinde tarihi ve turistik yerlerden oluşan gezi programı izlenerek bu öğrencilerin çeşitli faaliyetlere katılmaları ve böylelikle öğrendiklerini pratik etmeleri sağlanmıştır. Bu, hem Türk öğrencilere yabancı bir kültürle diyaloga geçme imkanı vermiş hem de yabancı Erasmus öğrencilerine Türkiye'de yaşadıkları süre boyunca günlük hayatta karşılaşılabilecekleri otobüse binmek, alışveriş yapmak gibi sosyal ve kültürel durumlarda Türkçe iletişim kurabilmeyi öğretmiştir. Projemizde kurs bittikten sonra dil öğretiminde kullanılan en ileri teknolojilerden biri olan Bilgisayar Aracılığıyla İletişim kullanılarak, yabancı Erasmus öğrencilerinin İngilizce Hazırlık Birimi öğrencileriyle eşleştirilmesi ve internet üzerinden ortak aktivitelere (radyo programı, röportaj vs.) katılmaları planlanmıştır. Yabancı öğrencilerin Türkiye'ye varışlarından önce, Türk öğrenciler web sitesindeki resimleri ile tanıtılmışlar ve eşleştirildikleri yabancı öğrencilerle elektronik posta yoluyla arkadaşlık kurmaya başlamışlardır. Varışlarında ise bu dostluk tarihi ve turistik geziler ile pekiştirilmiştir. Dil alışverişine yoğun katkı sağlayan bu dostluk kültürel bağlamda da çok verimli olmuştur.

"Ev Hanımları Dil Öğreniyor" Afyon Kocatepe Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu

Bologna Süreci ile AB ülkeleri halklarına 2010 yılına kadar ana dillerinden ayrı olarak iki yabancı dili öğrenmeleri zorunlu olmuştur. Sadece ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin okullarda yabancı dil öğrenmeleri, tüm toplum bazında düşünüldüğünde yetersiz olduğu göze çarpmaktadır. Bu projede toplumun en önemli temel taşlarını oluşturan veliler ve ev hanımları gibi dezavantajlı gurupların yabancı dil öğrenerek hem çocuklarını motive etmeleri hem de AB uyum sürecine katkıda bulunmaları düşünülerek yola çıkılmıştır. Dünyayı global rekabetçi bir arena gibi düşünecek olursak, Almanca ve İngilizce olmak üzere iki yabancı dili nasıl öğrenebilecekleri ve yaşama nasıl entegre edecekleri hususunda program oluşturulmuştur. Model olarak 1400 velisi olan proje ortağımız Şemsettin Karahisari İlköğretim Okulu'ndan 40 veli ve ev hanımı bu programa gönüllü olarak katılmışlardır.

Ev hanımları ve dil eğitimi almamış dezavantajlı grup olarak saydığımız ilköğretim öğrenci velilerine yapılmakta olan dil eğitiminde, dinleme ve konuşmanın iletişimde öneminden dolayı katılımcıların yabancı dilde düşünmesini ve konuşmasını sağlamak amacıyla; Sessiz Yöntem (Silent Way), İletişimsel Yaklaşım (Communicative Approach), Toplam Hareketsel Tepki (Total Physical Response) yöntem ve teknikleri aktif hale getirilmiştir. Özellikle bu yöntem ve tekniklerle birlikte kullandığımız dramanın, günlük yaşantımıza uygunluğu gözetilerek dil öğrenme açısından etkin bir araç olarak kullanılmaktadır. Bütün metodların sentezlenmesi mantığıyla yola çıkılarak "Dilde Hareketli Öğrenme Metodu" (Mobile Learning in Languages) geliştirilmiştir. Dilde Mobil Öğrenme Metodu ile katılımcıların yaşantılara dayalı öğrenme sayesinde aktif- sosyal öğrenmeleri sağlanarak sınıf ortamı dışında teorik olarak öğrendikleri yabancı dillerin uygulaması yapılmaktadır. Böylece katılımcılarda bireysel özellikleri tanıyabilme, grupla iletişimi sağlayabilme, çalışma alanının ve alanında ki donanımın farkına varabilme, güven duygusunu geliştirebilme, bireysel özellikler ile duygularını ifade edebilme, yabancı dille sorunlarını ve isteklerini rahat anlatabilme, yabancı dilde konuşma korkusundan arındırma hedeflenmiştir.

AB uyum süreci çerçevesinde "Yaşam Boyu Öğrenme" felsefesi kapsamında dezavantajlı grubumuz ev hanımlarının, diğer ailelere örnek teşkil ederek, bilinçli toplum oluşmasına, uluslar arası kültür zincirine katkıda bulunmalarını sağlayarak, okullarda "Veli Okullarının" kurulması ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

"Yabancı Dil Öğretmenlerinin Hizmet Öncesi Ve Hizmet İçi Eğitimleri" Özel Yüce Okulları

Milli Eğitim Bakanlığımıza bağlı Özel Yüce Okullarında sürekli hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim süreci işler. Bu bağlamda Avrupa Dil Ödülü için başvuru olan "Hizmet Öncesi Ve Hizmet İçi Eğitim Programı" şu şekilde özetlenebilir.

HİZMET ÖNCESİ EĞİTİM

1 - Okul ve işleyişlerini tanıma: Okullarımızda çalışmaya başlayan yeni öğretmenlerimize okul müdürlüklerimiz tarafından atanan bir rehber öğretmen eşliğinde okul birimlerimiz tanıtılır ve bu öğretmenlerimiz birim yetkilileri ile tanıştırılırlar. Öğretmenlerimize aynı zamanda tüm birim yetkililerinin görev tanımlarını ve okul işleyişlerini anlatan Yüce Kurumsal El Kitabı verilir.

2 - Öğretmenin çalışacağı okulu, birimi ve işleyişlerini tanıma: Öğretmenlerimiz çalışacakları müdür yardımcıları, zümre başkanları ve zümre meslektaşları ile tanışır ve çalışmalar konusunda bilgilendirilirler. Öncelikli olarak kullanacakları kaynaklara nasıl ulaşabilecekleri kendileri ile paylaşılır.

3 - Öğretmenin çalışacağı bölüm ve işleyişlerini tanıma: Öğretmenlerimiz çalışacakları zümre ile tanıştırılırken kendilerine gönüllülük ilkesine dayanan bir rehber öğretmen atanır. Mevzuat fihristi, tebliğler dergisi ve ders kaynaklarına nasıl ulaşacağı konusunda bilgilendirilirler. İçerisinde bölüm uygulamaları ve sözleşme tercümesi (yabancı öğretmenlerimiz için) gibi bilgiler bulunan ve öğreteceği dilde hazırlanan Yabancı Dil Öğretmenleri El Kitapçığı, kullanacağı kitaplar, müfredat, ders izlencesi gibi kaynaklar verilir ve bu konularda bilgilendirilirler.

HİZMET İÇİ EĞİTİM

1 - Okul içi sürekli hizmet içi eğitim: Ders yılı başında ve sonunda yapılan Gereksinim Belirleme Analizine ve Ders Gözlem sonuçlarında belirlenen gereksinimlere göre belirlenen başlıklarda ve öğretmenlerimizin etkin olarak katıldıkları eğitimler verilir. Eğitimler hafta içi ders saatleri dışında ve okul saatleri içerisinde gerçekleşir.

2 - Okul dışı sürekli hizmet içi eğitim: Konusunda uzman kurumlardan (Goethe Enstitüsü ,The British Council ve Yüce Bilgi Akademisi gibi) alınan destekler ile düzenlenen eğitimlerdir. Okul dışı eğitimleri Özel Yüce Okulları finanse eder ve öğretmenlerimize ücretsizdir.

"Almanya'da Yabancı Dil Eğitiminin Durumu" Dr. Bernd Schneider Ankara Goethe Enstitüsü

1995 yılında Avrupa Komisyonu Avrupa Birliği ülkelerinde yaşayan her öğrencinin üye ülkelerinde konuşulan iki dili öğrenmesine karar verdi. 2000 yılında gerçekleştirilen Lizbon Zirvesi'nde yabancı dil bilmek önemli bir kilit nokta olarak tanımlandı ve 1974 yılından itibaren AB ülkelerinin neredeyse tamamında zorunlu ders haline geldi. 1998'den bu yana AB ülkelerinde yaşayan öğrenciler en az bir yabancı dili öğrenmek zorundalar. AB ülkelerinde yaşayan öğrenciler ortalama olarak haftada 3-4 saat yabancı dil dersi görmekteler. Yabancı dil dersleri çoğunlukla ilkokulun sonunda başlamaktadır. Türkiye'de de olduğu gibi İngilizce en çok öğrenilen yabancı dil konumunda; öğrencilerin %93'ü İngilizce öğrenmektedir. Almanya'da 90'lı yıllara kadar birinci yabancı dil 5. sınıftan itibaren öğretilmeye başlanıyordu. Ve bu da çoğunlukla İngilizce oluyordu. Sadece Saarland eyaletinde üçüncü sınıftan itibaren komşu ülkenin dili olan Fransızca öğretiliyordu.

1998/99 yıllarında Hamburg eyaletinin kararıyla Yabancı dil politikasında bir değişiklik sonucunda üçüncü sınıftan itibaren İngilizce öğretilmeye başlandı. 2004/2005 eğitim öğretim yılından itibaren Almanya'nın her yerinde İngilizce dersi verilmektedir. Bunun yanında 16 eyaletin dokuzunda Fransızca, İtalyanca ve Rusça dersleri verilmektedir. Baden-Württemberg eyaletinde İngilizce dersi birinci sınıftan itibaren zorunludur.

Üstün başarılı öğrenciler için ise 1960'lı yıllardan bu yana iki dilli eğitim verilmektedir. Bu tip okullarda eğitim dilini bir yabancı dil oluşturmaktadır. 1990'lı yılların başından bu yana bu imkan tüm öğrencilere sunulmaktadır, ancak öğrencilerin seviye tespit sınavında başarılı olmaları ön koşuldur. Alman İstatistik Enstitüsü'nün verilerine göre 2003 yılında öğrencilerin %69'u İngilizce, %17'si Fransızca, %6,7'si Latinca, %1,6'sı İspanyolca, %1,5'i Rusça, %0,4'ü İtalyanca, %0,12'si Türkçe ve %0,49'u diğer dilleri öğrenmişler.

Almanya'nın yabancı dil öğretimindeki tüm başarılarına rağmen, Almanya da Avrupa Birliği'nin getirmiş olduğu, öğrencilerin ana dillerinin yanı sıra en az iki yabancı dil öğrenmeleri gerektiği ölçütünü yerine getiremediği bir gerçektir. Yüksek öğrenime hak kazanan lise mezunlarının %20'sinden fazlası sadece bir yabancı dilin bilgisine sahiptir. Diğer AB ülkeleriyle karşılaştırıldığında Almanya öğrencisi başına düşen 1,3 dille orta derecelerde yer almaktadır.

Yabancı dil derslerinin ilkokulda başlamasıyla yabancı dil dersleri ortaokul ve lisede daha önemli bir yer tutmasına olanak sağlamaktadır. Eğer AB önerilerine uyulup yabancı dil dersleri çok dillilik bağlamında değerlendirilirse Almanya'daki yabancı dil derslerinin önemi artacaktır, çünkü yabancı dil aslında yabancı dil bilgisini ve yabancı dil deneyimlerini içine alan bir iletişimsel beceridir.

Başka bir eleştiri noktası ise komşu ülkelerin dillerinin öğretimine yeterince önem verilmemesidir. Hem Almanya hem de komşu ülkeleri AB kararlarına rağmen İngilizceye favori göstererek, dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını, bir toplumun tarihini, kültürünü ve değerlerini temsil ettiğini unutuyorlar. Almanya'daki Fransızca öğrenen öğrencilerin sayıları giderek azalmaktadır. Fransa'daki Almanca öğrenenlerin sayısı ise son 40 yıl içinde yarı yarıya inmiştir. Maalesef Almanca öğrenme hevesi Polonya ve Çek Cumhuriyeti'nde de düşüş göstermektedir. Almanya'nın komşu ülkelerin dillerine gösterdiği ilgisizlik komşularında bir karşı tepki oluşmasına neden olmaktadır. Bu da renkli bir kültüre ve çokdilliliğe sahip bir Avrupa'nın oluşmasını güçleştirmektedir.

"İkinci Dilde Kullanım Bilgisi: Kuram Ve Uygulama" Prof. Dr. Deniz Zeyrek Orta Doğu Teknik Üniversitesi

İkinci dil öğretimi için vurgulanması gereken önemli konulardan biri, kanımca kuram ve uygulama arasında kurulması gereken köprüdür. Bu bağlamda dil öğretmenleri, İkinci Dil Edinimi (İDE) diye adlandırılan araştırma alanından uzak durmamalıdır. Konuşmamda kullanım bilgisine odaklanarak, kuramla uygulama arasında bir bağ kurmaya çalışacağım. İDE, dil ediniminin belli aşamalardan geçilerek hedef dile yaklaşıldığını deneysel çalışmalarla ortaya koyar. İlk araştırmalar ağırlıklı olarak dilbilgisi gelişimi üzerindeydi. Dilbilgisel gelişim hala İDE'nin temel araştırma konusu olmayı sürdürmekle beraber, kullanım bilgisinin hangi aşamalardan geçerek geliştiği de çalışılmaktadır.

Söz eylemler hakkındaki bilgi kullanım bilgisinin bir parçasıdır. Rica etmek ve ricayı cevaplamak, iltifat etmek ve iltifata karşılık vermek, fikre katılmak, fikri reddetmek, özür dilemek, şikayet etmek gibi. Bireyler ana dillerinde söz eylemleri nezaket kurallarına uygun olarak ifade etmekte sıkıntı çekmezler. Bir görüşe göre, kullanım bilgisi öğretilen bir konu değildir, dilbilgisinin öğrenilmesinin yan ürünü olarak gelir. Oysa araştırmalar bu görüşün doğru olmadığını söyler. Öğrencilerin söz eylemleri nasıl öğrendiği, gelişim aşamaları, öğretmelerin bu bilgiyi nasıl öğreteceği, hatta öğretip öğretmeyeceği araştırılmaktadır.

Kullanım bilgisinin gelişimi araştırmalarının vardığı ilk sonuçlardan biri ilk dilin etkisidir. Öğrencinin dilbilgisel bilgisi arttıkça ana dilinden aktarım olasılığının arttığı ortaya konmuştur. Yani dilbilgisel gelişimin aksine, kullanım bilgisinde aktarım, edinimin ileri aşamalarında gözlemlenir. Bunu nedeni dilbilgisel gelişim ilerledikçe ana dilden aktarılabilir sözcük ve dilbilgisi yapılarının çoğalmasındır. Öte yandan araştırmalar, oldukça ileri dilbilgisel bilgiye sahip öğrencilerin bile yetersiz kullanım bilgisi olduğunu ortaya koyar. Bu bulgular, kullanım bilgisinin öğretilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Kullanım bilgisi nasıl öğretilir? Bu kısa konuşmada ayrıntılı bir inceleme yapamam da iki ana başlığa değinebilirim. Öğrencilere söz eylemleri ifade edebilecekleri formüller literatürden elde edilerek açıkça belirtilebilir. Örneğin ricaların rica öncesi (İng. I'm sorry), ana rica ifadesi (İng. Can I get your notes?) ve sonrasında eklenmelerin (İng. if you don't mind) dilsel formülleri tanıtılabilir ve çeşitli sınıf içi etkinliklerinde pratiği yapılabilir. İkinci olarak, öğrencilerin yabancı dilin kullanıldığı film, kitap vb. doğal ortamlarda kullanılan söz eylemlere dikkat etmesi sağlanabilir.

Kullanım bilgisi ediniminden beklenen sonuç, hedef dile iyice yaklaşan bir dil geliştirmek midir? Başarı ölçütü ana dil konuşucularına yaklaşılmaması mıdır? Kullanım bilgisinin edinimi etkili iletişime yardımcı olmak ise, önemli olan edinilen her bilgi parçasının ara dil gelişimine yardım etmesidir. Bunun yanısıra öğrencinin kendisini, hedef dilin konuşulduğu topluluktaki yerini ve ikinci dilin kullandığı ortamları nasıl algıladığı önemlidir. Bu nedenlerden dolayı, öğrencinin başarısını hedef dili ana dil olarak konuşanların kullanımına iyice yaklaşmış ya da yaklaşmadığıyla ölçmek her zaman doğru değildir.

Dil öğretim kurumları kanımca bu ve benzeri kuramlara yakın durdukça ve sınıf içi uygulamalarında kuramlardan çıkardıkları sonuçları uygulamaya çalıştıkları ölçüde dil öğretiminde başarıya yaklaşabilirler. Kuramsal bilgiler, öğretmenlerin araştırma sonuçlarına ilgisiz ve tabii ki deneyimleri ve öğrencileri hakkında bildikleri ile birleştiği zaman dil öğretimine katkıda bulunmaya başlayacaktır kanaatini taşıyorum. Kaynakça

Kasper, Gabriele – Kenneth, Rose. 2002. Pragmatic Development in a Second Language. University of Michigan. Blackwell.

Kasper, Gabriele. 1997. "Can Pragmatic Competence be Taught?" Second Language Teaching & Curriculum Center. NFLRC Network # 6.

Avrupa Birliği Boyutunda Çokdillilik Ve Çokkültürlülük: Prof. Dr. Güray KÖNİĞ Hacettepe Üniversitesi

Son yıllardaki toplumsal ve ekonomik gelişmelerin çerçevesinde dil eğitimi konusu tüm dünyada geniş bir açıdan ele alınmaktadır. 1970'lere kadar dil eğitimi genelde ikinci bir dilin öğrenilmesi olarak görülürken değişik düzeylerde ve bağlamlarda uluslar arası ilişkilerin önem kazandığı ve toplumsal hareketliliğin giderek arttığı günümüzde değişik dillerin aynı zamanda ya da birbirini izleyerek öğrenilmesi gerekli olmuştur. Dil eğitiminin niteliği ve kapsamı da artık farklı boyutları içermektedir. Uzun yıllar bir dilin yapısını ve sözcük dağarcığını öğretmek olarak algılanan dil eğitimi süreci günümüzde geniş bir bağlamda söz konusu dilin yansıttığı kültürel ve toplumsal değerlerin ve o toplumda etkin bir iletişim kurmak için gerekli olan iletişim becerilerinin de öğrenilmesini kapsamaktadır. Dünyadaki değişik topluluk ve toplumların bilimsel bir bakış açısıyla gözlenmesi ve betimlenmesi sonucunda daha önce her toplumda tek bir dilin konuşulduğu görüşünün geçerli olmadığına ortaya çıkması, toplumsal bir gerçek olarak çokdillilik olgusunun benimsenmesini ve dil eğitimine de bu açıdan yaklaşılmasını gerekli kılmıştır.

Dil eğitimi bağlamında çokdillilik iki farklı düzlemde ele alınmaktadır. Birincisi, bireysel çokdillilik olarak nitelenen, bireylerin değişik nedenlerle ve amaçlarla bir ya da birkaç dili öğrendiği ve kullandığı durumları kapsamaktadır. Yabancı dil öğrenimi olarak adlandırılan bu eğitim tarih boyunca tüm dünyada yaygın olarak gözlenmiştir. Özellikle de kimi diller yabancı dil olarak daha çok öğrenilmiştir. İkinci düzlemde ise toplumsal çokdillilik olarak nitelenen, bir toplumda birden fazla dilin konuşulduğu durum söz konusudur. Anadili toplumda yaygın olarak kullanılan dilden farklı olan toplulukların bu yaygın dili öğrenme süreci ise ikinci dil öğrenimi olarak adlandırılmaktadır. Uzun yıllar boyunca dil eğitimi bağlamında göz ardı edilen bu durum artık toplumsal bir gerçek olarak benimsenmekte, bireylerin anadillerini geliştirmelerinin yanı sıra toplumda yaygın olarak kullanılan dili ya da dilleri öğrenmeleri konusu Avrupa Birliği çerçevesinde de önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Batı Avrupa ülkelerinde azınlık olarak nitelenen grupların anadillerinin korunması, öğretilmesi ve geliştirilmesi de yaygın olarak kullanılan dillerin öğrenilmesi kadar önem taşımaktadır.

Günümüzde tekdillilik durumunun dünyada çok seyrek olarak görülen bir olgu olduğu, genelde toplumlarda bireylerin yaygın olarak iki ya da daha çok sayıda dili günlük yaşamlarında işlevsel olarak kullandıkları gerçeğinden yola çıkarak dil eğitimi konusu değişik bağlam ve düzeylerde söz konusu olmaktadır. Çağdaş uygarlığın bir gereği olarak bireyler ve gruplar bir ya da birkaç ikinci dili öğrenmenin yanı sıra birkaç yabancı dili de öğrenmek zorundadırlar. Bir toplumda farklı dillerin kullanılması farklı kültürlerin, bir başka deyişle, farklı yaşam biçimlerinin, değer sistemlerinin bir arada uyum içinde yan yana birbirleriyle etkileşerek varolmasını gerektirmektedir. Kültürlerarası iletişim olarak da nitelenen bu yaklaşım dil öğrenimine yeni bir boyut kazandırmıştır. Böylece, farklı dilleri konuşan, değişik dünya görüşü ve değerler sistemine sahip olan birey ve toplulukların iletişiminde dil öğrenme sözkonusu dilin yapısını ve sözcük dağarcığını öğrenmekten daha geniş bir yaklaşımla o dilin konuşulduğu kültürü anlama, o dili konuşan bireylerle etkin bir iletişim kurmayı öğrenme olarak görülmektedir. Tüm dünyada olduğu gibi Avrupa'da da değişik bölgeler ve kültürel ortamlardan gelen bireyler birlikte yaşamakta, iletişim kurmakta ve birbirlerinden etkilenecek ve öğrenerek yaşamaktadırlar. Değişik dillerin aynı toplumda kullanılması artık toplumsal ve kültürel bir zenginlik olarak değerlendirilerek desteklenmektedir. Çağdaş insan bir yandan öz kimliğinden uzaklaşmadan sahip olduğu kültürel değerlerini ve anadilini koruyarak yaşarken bir yandan da birlikte yaşadığı öteki gruplarla uyum içinde ve onların değerlerine saygılı olmak zorundadır. Bu gibi ortamlarda dil eğitimi bireyin ve toplulukların kendilerinden farklı olanlara karşı hoşgörülü olma, onları anlama yolunda önemli katkıda bulunan bir etkinlik olarak da karşımıza çıkmaktadır.

"Dil Eğitiminde Disiplinler Arası Etkileşim" Yrd. Doç. Dr. İskender H. SARIGÖZ Gazi Üniversitesi

Yabancı dil öğretimi tasarımı devamlı değişen ve gelişen bir zekâ gerektirir. Yapısalcı görüşten bilişsel görüşe geçilmesi gerektiği çok önceden ortaya çıkarıldığı halde, bu henüz tam olarak gerçekleşmemiştir. Oysa yabancı dil öğretiminin şu an çoklu bir boyuta ve bunun gerektirdiği disiplinler arası etkileşime ihtiyacı vardır.

İşe başlamak için sistem geliştirme, sistem mühendisliği ve eğitim idaresi gibi karmaşık yapıcı yaklaşımlar önemlidir. Dil öğretim programları bu etmenlerin katkısı ile gelişmiş bir proje mantığı ile tasarlanmalıdır. Öğrenci gruplarının gereksinimleri istatistik bulguları ile belirlenmelidir. Programın tasarımı ve üretimi Toplam Kalite Yönetimi ve Sıfır Hata Yönetimi ilkelerine uygun yürütülmelidir.

Oluşturmacı yaklaşım ve Kuantum öğretiminin getirileri akademik içeriğe kesinlikle yansıtılmalıdır. Çoklu Zekâ , NLP, VAK gibi akımlar öğretimin kendisini ve öğrenci grubuna iletilmesini ve sistemin etkili bir sonuç elde etmesini sağlayabilir. Bunlara ek olarak sosyopragmatik boyutun dil öğretiminde uygulama ve içeriğe getireceği katkılar kesinlikle göz ardı edilemez.

Yabancı dil öğretiminin artık disiplinler arası karmaşık zekânın getireceği geliştirici etkilere gereksinimi vardır. Alandaki çeşitli sorunların çözümü bu çoklu yaklaşıma bağlı olabilir.

Hayatboyu Öğrenme Programı (2007-2013)

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, 1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla yeni bir döneme girmektedir. 2013 yılı sonuna kadar sürecek yedi yıllık bir dönemi kapsayan Hayatboyu Öğrenme (LLP = Lifelong Learning Programme) ve Gençlik (Youth in Action) Programları, önceki programlarda olduğu gibi AB üyesi ülkeler, EFTA ülkeleri (Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn) ve Aday Ülkelerin (Türkiye) katılımıyla gerçekleştirilecektir. Ayrıca, Batı Balkan ülkeleri ve İsviçre'nin de önümüzdeki yıllarda programlara katılımı öngörülmektedir.

Ülkemiz, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına “tam üye” olarak 1 Nisan 2004 tarihinden itibaren katılmıştır. Yoğun bir ilgi ve talebin gerçekleştiği ve 31 Aralık 2006'da sona erecek bu ilk dönemde, Socrates (Genel Eğitim), Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim) ve Gençlik programları çerçevesinde, gerek katılım öncesi AB fonlarından gerekse ulusal katkı paylarından oluşan toplam 67 milyon Avro'luk bir bütçe oluşturulmuş, ülkemiz eğitim ve gençlik sektörüne karşılıksız hibe olarak kullanılmıştır. Hibe kullandırma oranı, % 100'e yaklaşan bir seyir izlemiştir. Programların uygulandığı bu ilk üç yıl itibarıyla toplam 3.035 proje desteklenmeye değer bulunmuştur. Toplam 50.000 vatandaşımız, Avrupa Birliği ülkelerinde gerek Programlar gerekse bireysel faaliyetler çerçevesinde bilgi ve deneyim artırma amaçlı değişim ve yerleştirmelere katılmış, yenilikçi yaklaşımların ülkemize kazandırılmasında önemli katkılar sağlamıştır.

Genel ve mesleki eğitimin yanısıra eğitimle ilgili tüm alt program ve faaliyetleri bütüncül bir yaklaşımla tek bir programda toplayan Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP), yeni kuralları, basitleştirmeleri ve ülke merkezli faaliyetlerdeki artış nedeniyle özel bir önem taşımaktadır. Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin LPP'yi yasalaştıran 15 Kasım 2006 ve 1720/2006/EC sayılı Kararı, Hayatboyu Öğrenme Programı'nın genel amacını şöyle ifade etmektedir: “Hayatboyu öğrenme yoluyla Topluluğu ileri bir bilgi toplumu haline getirmek, daha çok ve daha iyi iş imkanı yaratmak, sosyal bütünlüğü geliştirmek; çevrenin gelecek kuşaklar için daha iyi korunmasını sağlamak; özellikle de dünyada bir kalite referansına dönüşmelerini temin etmek amacıyla Topluluk içindeki eğitim ve öğretim sistemleri arasında karşılıklı değişim, işbirliği ve hareketliliği güçlendirmek”.

Bu hedeflerin, ülkemizin eğitim ve öğretim hedefleriyle de örtüştüğü açıktır. Bu nedenle, ülkemiz, 1 Ocak 2007'de başlayacak Hayatboyu Öğrenme Programı'na yine “tam üye” olarak katılacaktır. Üstelik, yeni dönemde, eğitimle ilgili tüm kurum ve kuruluşlarımızın yoğun talebini daha iyi karşılamak üzere 2007-2013 bütçe döneminde programların bütçesinin yaklaşık % 70 oranında artırılması öngörülmüştür. Yine bu yedi yıllık dönemde, yaklaşık 400.000 vatandaşımızın bu programlardan yararlandırılması hedeflenmektedir.

Hayatboyu Öğrenme Programı, ilk ve orta öğrenimdeki öğrencilerimizden yetişkinlere, mesleki eğitim stajyerlerinden üniversite öğrencilerine, temel beceri ihtiyacı duyan insanlardan eğitim profesyonellerine kadar herkes için eğitim ve öğretimde gelişme imkanları ve karşılıksız mali katkı sağlayacaktır. Aşağıdaki tablo, Programlara ilişkin yalnızca temel bilgi verme amacını taşımaktadır. Gerek her bir alt programın (sektörel programların) gerekse bunlar içindeki diğer alt faaliyetlerin hedef kitleleri, teklif çağrıları, başvuru koşulları ve tarihleri, proje kalite değerlendirme kriterleri ve hibe miktarları konusunda en güncel bilgiler için lütfen Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkez Başkanlığı web sitesini (www.ua.gov.tr) takip ediniz.

HAYATBOYU ÖĞRENME PROGRAMI (LLP)

Sektörel Programlar			
Comenius Programı (Okul Eğitimi)	Erasmus Programı (Yüksek Öğretim)	Leonardo da Vinci Programı (Mesleki Eğitim)	Grundtvig Programı (Yetişkin Eğitimi)
Ortak Konulu Programlar			
4 Temel Faaliyet: Politika Geliştirme Dil Öğrenme Bilgi İletişim Teknolojileri Örnek Uygulamaların Yaygınlaştırılması			
Jean Monnet Programı			
3 Temel Faaliyet: Jean Monnet Eylemi Avrupa Kurumları Avrupa Kuruluşları			

**AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK
PROGRAMLARI MERKEZİ BAŞKANLIĞI**

Hüseyin Rahmi Sokak No.2
06680 / Çankaya / ANKARA
Tel: (312) 409 60 00
Faks: (312) 409 60 09

Eğitim ve Kültür

www.ua.gov.tr